

یکشنبه 21 شهریور 1395 - 9 ذیحجه 1437 - 11 سپتامبر 2016

ظهیرالدوله به حکومت کرمانشاه، سردار جنگ بختیاری به حکومت یزد و سردار معتمد رشتی به حکومت گیلان منصوب شدند.

* * 21 شهریور در گذر تاریخ

* ظهیرالدوله به حکومت کرمانشاه، سردار جنگ بختیاری به حکومت یزد و سردار معتمد رشتی به حکومت گیلان منصوب شدند. (1288ش)

* شهادت روحانی مبارز و مجاهد مشروطه خواه «شیخ محمد خیابانی» (1299ش) اشاره:

روحانی مجاهد، شیخ محمد خیابانی در سال 1259 ش (1297 ق) در خاмене در نزدیکی تبریز متولد شد. وی پس از فراگیری علوم مقدماتی، از محضر حضرات آیات سید ابوالحسن انگجی و میرزا عبدالعلی، فقه و اصول و هیئت و نجوم را آموخت و پس از مدتی به تدریس پرداخت.

زندگی شیخ محمد خیابانی پس از پیروزی مشروطه در سال 1285 ش، با تأسیس انجمن ایالتی در تبریز، وارد مرحله تازه‌ای گردید و در جریان محاصره تبریز، در دفاع از شهر نقش مهمی ایفاء کرد. در زمان خیابانی اوضاع جهان اسلام و به ویژه ایران، به خاطر دخالت‌های بیگانگان از جمله روسیه، انگلیس و آلمان، بسیار آشفته و تأسفانگیز بود. پس از خلع محمدعلی شاه از سلطنت، خیابانی در سی سالگی به عنوان نماینده مردم تبریز راهی مجلس شورای ملی گردید. او با اولتیماتوم روسیه در مجلس دوم مخالفت کرد و همچنین با قرارداد استعماری وثوق‌الدوله با دولت انگلستان (قرارداد 1919) نیز به مبارزه برخاست. شیخ محمد خیابانی، از آنجا که حکومت مرکزی را ضعیف و وابسته می‌دید، ایجاد یک تحول اساسی در سیستم حکومت ایران و احیای آزادی را گام نخست برای خانه تکانی ایران و بیرون راندن اشغالگران خارجی می‌دانست. ولی برداشتن گام اول را از طریق مذاکره سیاسی امکانپذیر نمی‌شمرد و تنها راه را در قیام و مقاومت دلیرانه در برابر استبداد و دخالت خارجی می‌دانست. از این رو، بعد از قبول قرارداد 1919 م از سوی دولت ایران، در تبریز دست به قیام زد.

وی در جریان این قیام که از 17 فروردین 1299 شمسی، آغاز شد، نهادهای دولتی تبریز را به تصرف خود درآورد و شهر را از دست دولتیان خارج ساخت. قیام پیروزمندانه مردم تبریز به رهبری شیخ محمد خیابانی، بیش از پنج ماه ادامه داشت اما به دلیل خیانت کسانی که قول همکاری داده بودند، کم بودن نیروها و حضور قوای قزاقخانه در کنار شهر تبریز و همکاری آن‌ها با حکومت مرکزی، این قیام به شکست منجر شد. سرانجام با ورود نیروهای دولتی، قزاقان به فرمان مٌخبرالسلطنه فرستاده ویژه مشیرالدوله، صدراعظم وقت، شیخ محمد خیابانی را در 21 شهریور 1299 برابر با 29 ذیحجه 1338 ق در چهل سالگی به شهادت رساندند و او را در گورستان سید حمزه تبریز به خاک سپردند. بعدها، آن گورستان به مدرسه تبدیل شد و پس از ویرانی مدرسه، مقبره خیابانی هم از بین رفت.

* تولد جلال معیریان
چهره پرداز (1320 ش)
اشاره:

جلال الدین معیریان متولد 1320 در تهران، فارغ التحصیل رشته گریم از دانشکده هنرهای دراماتیک است. شروع فعالیت چهره پردازی وی از 1353 بوده است.

* هویدا از نخست وزیری استعفاء داد و مجدداً مأمور تشکیل کابینه شد (1350ش)
* کارخانه ماشین سازی تبریز شروع به کار کرد (1351ش)

* ارتشید محمد خاتمی فرمانده نیروی هوایی، هنگام پرواز با کایت (بال پرنده) در نزدیکی پایگاه وحدتی سقوط کرد و کشته شد (1354ش)

* امام خمینی (ره) در پیامی به ملت ایران، فاجعه روز 17 شهریور را تسلیت گفت و مردم را به ادامه مبارزه دعوت کرد (1357ش)

* در پی واقعه کشتار مردم در میدان ژاله تهران، کمیته اجرائی جمعیت ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر در نامه ای به اشنایدر،

معاون امور خارجه امريكا، رفع ظلم و ستمی را كه از ناحیه حكومت شاه به ملت ایران وارد می‌شود خواستار شد. (1357ش)

* درگذشت چنگیز شهوق، پیکرتراش، سفالگر، نقاش (1375ش)

اشاره:

تولد: 1312، باکو (قفقاز). درگذشت: 21 شهریور 1375، تهران. چنگیز شهوق فارغ‌التحصیل مدرسه‌ی هنرهای زیبای تهران بود. آثار وی در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی در معرض دید عموم قرار گرفته بود و جوایزی را نصیب خود کرده بود. وی مؤسس اولین نگارخانه در تاریخ هنر ایران بود. چنگیز شهوق در پی یک حمله‌ی قلبی درگذشت و پیکر وی در بهشت زهرا در قطعه‌ی 88 (هنرمندان و نویسندگان) به خاک سپرده شد.

* رحلت استاد اخلاق آیت الله «علی احمدی میانجی» نماینده مجلس خبرگان رهبری (1379 ش)

اشاره:

آیت الله علی احمدی میانجی در سال 1305 ش (1345ق) در یکی از روستاهای شهرستان میانه در آذربایجان شرقی و در خانواده‌ای اهل علم و دیانت به دنیا آمد. وی پس از پشت سر گذاشتن مقدمات و سطوح در زادگاهش و تبریز، راهی حوزه علمیه قم شد و از محضر حضرات آیات: سید حسین بروجردي، سیدمحمد محقق داماد و سید محمد رضا گلپایگانی استفاده نمود. آیت‌الله میانجی همچنین با شرکت در درس فلسفه و تفسیر علامه طباطبائی، بنیه علمی خویش را استوار ساخت. وی همزمان با تحصیل و نیز تدریس، جلسات بحث پیرامون مسائل فقهی، حدیثی، کلامی، تفسیری و تاریخی تشکیل داد که این جلسات بیش از پنجاه سال به طول انجامید. آیت الله احمدی میانجی با آغاز نهضت اسلامی مردم به رهبری امام خمینی(ره)، به کاروان انقلاب پیوسته و در این راه متحمل سختی‌های متعددی شد. ایشان از جمله افراد مؤثری بود که به همراه دیگر استادان حوزه علمیه، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم را تأسیس کرد و نامش در ذیل تمام اعلامیه‌های جامعه مدرسین علیه رژیم ستم‌شاهی به چشم می‌خورد. ایشان پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز همراه در سنگر خدمت حضور داشت و سه مرتبه به عنوان نماینده مردم استان آذربایجان شرقی، به نمایندگی مجلس خبرگان رهبری برگزیده شد. آیت الله احمدی میانجی سرانجام پس از عمری مجاهدت و تزکیه نفس و نیز فعالیت‌های مذهبی و سیاسی در 21 شهریور 1379 ش برابر با 12 جمادی الثانی 1421ق در 74 سالگی در قم دار فانی را وداع گفت و پس از تشییع باشکوه، در حرم مطهر حضرت معصومه(س) به خاک سپرده شد.

* روز سینما

اشاره:

برادران لومیر، در دسامبر ۱۸۹۵ دستگاهی را به راه انداختند که سینماتوگراف نام داشت. این دستگاه پیچیده عکس‌های متحرک را نشان می‌داد. لومیر با چرخاندن دستک آن عکس‌های متحرک را روی پرده‌ای سفید به نمایش می‌گذاشتند. آنها پس از استقبال پارسی‌ها از سینماتوگراف، نمایندگانی به کشورهای مختلف فرستادند تا مردم آن کشورها را با این دستگاه آشنا کنند. اما ایران دوره قاجار یکی از این کشورها نبود. مظفرالدین شاه در فروردین سال ۱۲۷۹ از تهران به مقصد اروپا حرکت کرد. در این سفر بود که با سینما آشنا شد. در سفرنامه مبارکه مظفرالدین شاه آمده است که شاه روز یکشنبه هفدهم تیر ۱۲۷۹ به اتفاق میرزا ابراهیم خان عکاس باشی به تماشای دستگاه سینموفتوگراف و لانترن ماژیک رفته است. این حادثه پنج سال پس از رواج اختراع برادران لومیر در پاریس رخ داد؛ (شاه این دوربین را اشتباهاً سینموفتوگراف می‌نامید). ۲۱ شهریور ماه به عنوان روز ملی سینما نام گذاری شده است و این روز سرآغاز آشنائی ایرانی‌ها با پرده سینما و این هنر صنعت گسترده و جهانی به شمار می‌رود. اهمیت سینما و ضرورت پیشرفت در آن- فیلم و سینما، وسیله‌ای بلیغ و تبیین کننده‌ای رسا برای ارائه برترین حقایق عالم، یعنی حقیقت دین به شمار می‌رود و برای این منظور دست اندرکاران امور سینمایی باید بر توانائی‌های خود بی‌افزایند. کلید پیشرفت کشور، به میزان زیادی دست سینماگران است؛ چرا که دست اندرکاران هنر فاخر سینما، با توجه به تأثیرگذاری و جهت دهی این هنر، می‌توانند با تولیدات خود، روح امید، شوق پیشرفت، انگیزه کار و تلاش، اعتماد به نفس و اعتقاد به ارزش‌های اسلامی و ملی را در جامعه ترویج کنند و سهم بزرگ خود را در پیشرفت و تعالی کشور ایفاء نمایند، و یا اینکه با فیلم‌های خود، نسلی ناامید، پشیمان، متکی به بیگانه و تحقیرشده را پرورش دهند.

* 9 ذیحجه در گذر تاریخ

* درگذشت «جارالله زمخشری» ادیب، مفسر و محدث معروف اهل سنت (538 ق)

اشاره:

جارالله زمخشری استاد تفسیر، حدیث، علم لغت، ادیب و فقیه مسلمان، سال‌های بسیاری را در مکه اقامت داشت و از این رو به جارالله یعنی همسایه‌ی خدا مشهور شد. زمخشری، به جهت علم و دانش بسیار در زمینه‌ی علوم دینی، مورد احترام فضلاء و دانشمندان عصر خود بود و آثار بسیاری را در زمینه‌ی علوم مختلف اسلامی از خود به یادگار گذاشت. از مهم‌ترین تألیفات زمخشری می‌توان به تفسیر کشاف و مقدمه‌ی الادب اشاره کرد.

* ارتحال عالم کبیر «علامه طبرسی» مفسر شهیر

قرآن کریم (548 ق)

اشاره:

ابوعلی فضل بن حسن طبرسی در سال 468 ق به دنیا آمد. پس از فراگیری مقدمات در مشهد مقدس به تحصیل ادبیات عرب، قرائت، تفسیر، حدیث، حساب و جبر، فقه، اصول و کلام پرداخت و در آن علوم متبحر گردید. علامه در حدود 54 سال در مشهد بود و سپس راهی سبزوار شد و به تدریس و تألیف همت گماشت. قطب الدین راوندی، ابن شهر آشوب، ضیاءالدین راوندی و... از جمله شاگردان او به شمار می‌آیند. همچنین اسرار الامامة، تاج الموالید و کنوز النجاح از تألیفات اوست. از میان ده‌ها کتاب او، تفسیر کبیر مجمع البیان، به عنوان سرآمد تفاسیر، مطرح گردیده است. او همچنین فقهی وارسته و عالمی آگاه بود و محل مراجعه‌ی مردم واقع می‌شد. سرانجام امام مفسران، پس از نزدیک به هشتاد سال عمر با برکت در روز عرفه‌ی سال 548 ق بدرود حیات گفت. بعضی، مسمومیت توسط بدخواهان را عامل درگذشت وی گفته‌اند. بدنش را به مشهد منتقل کرده و در جوار حرم امام رضا(ع) به خاک سپردند.

* شهادت حضرت «مسلم بن عقیل» نماینده‌ی امام حسین(ع) در کوفه(60 ق)

اشاره:

مسلم بن عقیل که از شخصیت‌های برجسته و با تقوای زمان خود به شمار می‌رفت، برای ارزیابی میزان وفاداری مردم کوفه به امام حسین(ع) به این شهر رفته بود. زیرا مردم کوفه، طی هزاران نامه، از امام حسین برای رفتن به این شهر و قیام علیه حکومت ستمگر یزید بن معاویه، دعوت کرده بودند. مردم کوفه اگرچه در ابتداء به گرمی از مسلم بن عقیل استقبال کردند، اما هنگامی که عبيدالله بن زیاد که مردی سنگدل و بی‌رحم بود بر کوفه حاکم شد، کوفیان، فریب وعده‌های دروغین او را خوردند و به خاطر ترس و جهل، دست از حمایت امام حسین(ع) کشیدند و مسلم را تنها گذاشتند. در پی آن، مسلم به دست عمّال ابن زیاد گرفتار آمد و به دستور آن حاکم پلید، فرستاده‌ی امام حسین(ع) را از بالای دارالامارة به پائین انداختند و او را به شهادت رساندند.

* روز عرفه (روز نیایش)

اشاره:

روز نهم ذی‌الحجه به عنوان روز عرفه از اعیاد بزرگ اسلامی به شمار می‌رود، گرچه به اسم عید نامیده نشده است. در این روز خداوند تبارک و تعالی بندگان خود را به عبادت و اطاعت خود فراخوانده، و سفره‌ی جود و احسان خود را برای بندگان خود گسترانده است. شیطان در این روز خوار و حقیر و خشناک است. از ظهر روز نهم ماه ذی‌الحجه، زائران خانه‌ی خدا در صحرای عرفات وقوف می‌کنند و برای این وقوف، فضایل بسیاری ذکر شده است. در غروب این روز، زائران، از عرفات به مشعرالحرام می‌روند و خود را برای سایر مناسک پر شکوه حج آماده می‌کنند.

* رحلت آیت الله «سیدابوالحسن اصفهانی» زعیم شهیر حوزه‌ی علمیه‌ی نجف(1365 ق)

اشاره:

سیدابوالحسن اصفهانی در سال 1284 ق در یکی از روستاهای اصفهان به دنیا آمد. پس از گذراندن دروس ابتدائی در زادگاهش، به حوزه‌ی اصفهان رفت و در نهایت تنگدستی به فراگیری علوم دینی و تدریس همت گماشت. در 24 سالگی راهی نجف شد و از محضر میرزای شیرازی، میرزا حبیب الله رشتی، محمدکاظم یزدی و آخوند خراسانی و... بهره‌مند گردید. ده سال آخر حیات وی، همزمان با مرجعیت عامه و زعامت دینی شیعیان بود. از مهم‌ترین آثار ایشان، وسیلة‌النجاة و انیسُ المقلدین می‌باشد. همچنین آیات عظام: سید محسن حکیم، سید محمد هادی میلانی، سید محمود شاهرودی، سردار کابلی، علامه طباطبائی، سید عبدالله شیرازی و میرزا هاشم آملی و... از جمله شاگردان او می‌باشند. این عالم ربانی سرانجام پس از 81 سال عمر پر برکت در کاظمین دارفانی را وداع گفت و در نجف اشرف به خاک سپرده شد.

* 11 سپتامبر در گذر تاریخ

* * اشغال رسمی جزیره «سری‌لانکا» توسط استعمارگران انگلیس (1798م)

* ابداع ورزش «جودو» توسط یک معلم ورزش ژاپنی (1882م)

* ورود نیروهای متفقین به خاک آلمان در جریان جنگ جهانی دوم (1944م)

* آغاز به کار نخستین تلفن همراه (موبایل) (1946م)

* درگذشت «محمدعلی جناح» بانی استقلال پاکستان (1948م)

* مرگ «نیکیتا خروشچف» رهبر پیشین شوروی سابق (1971م)

* وقوع کودتای شیلی و قتل رئیس جمهور این کشور (1973م)

* حمله به برج های تجارت جهانی در نیویورک و ساختمان وزارت دفاع در واشینگتن (2001م)